

EFTA JÄRELEVALVEAMETI SOOVITUS

nr 119/07/COL,

16. aprill 2007,

toiduainetes esinevate dioksiinide, dioksiinitaoliste polükloreeritud bifenuülide ja muude kui dioksiinitaoliste polükloreeritud bifenuülide taustanisalduse seire kohta

EFTA JÄRELEVALVEAMET,

ja dioksiinitaoliste polükloreeritud bifenuülide (edaspidi „PCBd”) summale,

VÖTTES ARVESSE Euroopa Majanduspiirkonna lepingut (edaspidi „EMP leping”), eriti selle artiklit 109 ja protokoll nr 1,

VÖTTES ARVESSE EFTA riikide vahelist järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitlevat lepingut, eriti selle artikli 5 lõike 2 punkti b ja protokoll nr 1,

VÖTTES ARVESSE EMP lepingu II lisa XII peatüki punktis 54zn nimetatud akti,

Komisjoni määrus (EÜ) nr 466/2001, 8. märts 2001, millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes, ⁽¹⁾

nagu seda on muudetud ja kohandatud EMP lepinguga selle protokoll nr 1 alusel,

VÖTTES ARVESSE EMP lepingu II lisa XII peatüki punktis 54zzc nimetatud akti,

Komisjoni direktiiv 2002/69/EÜ, 26. juuli 2002, millega sätestatakse proovivõtu- ja analüüsimetodid dioksiinide sisalduse ametlikuks kontrolliks ja dioksiinitaoliste PCBde sisalduse kindlaksmääramiseks toiduainetes, ⁽²⁾

nagu seda on muudetud ja kohandatud EMP lepinguga selle protokoll nr 1 alusel,

VÖTTES ARVESSE EFTA järelevalveameti 27. veebruari 2007. aasta otsust 37/07/COL, millega kolleegiumi pädevale liikmele tehakse ülesandeks võtta vastu soovitus, kui soovitus eelnõu on kooskõlas EFTA toiduainete komitee arvamusega,

ning arvestades järgmist,

komisjoni määrusega (EÜ) nr 466/2001 on kehtestatud piirnormid toiduainetes esinevatele dioksiinidele ning dioksiinide

kogu Euroopa Majanduspiirkonnas on vaja koguda usaldusväärseid andmeid dioksiinide, furaanide ja dioksiinitaoliste PCBde sisalduse kohta võimalikult mitmesugustes toiduainetes, et saada selge ettekujutus aja jooksul toimuvatest muutustest nende ainete taustasisalduses,

EFTA järelevalveameti 11. mai 2006. aasta soovitus 144/06/COL dioksiinide, furaanide ja polükloreeritud bifenuülide (PCBde) sisalduse vähendamise kohta söödas ja toiduainetes soovitatakse, et EFTA riigid peaksid aeg-ajalt kontrollima dioksiinide ja dioksiinitaoliste PCBde ning võimaluse korral muude kui dioksiinitaoliste PCBde sisaldust toiduainetes vastavalt komisjoni soovitusel 2004/705/EÜ, ⁽³⁾

soovitusel 2004/705/EÜ nähakse ette liikmesriikides aastas analüüsitava erineva kategooria toiduainete proovide võtmise miinimumsagedus ja dioksiinide, furaanide ja dioksiinitaoliste PCBde taustasisalduse seire tulemuste teatamise vorm,

on asjakohane muuta määrusega 2004/705/EÜ kehtestatud praegust seireprogrammi, võttes arvesse saadud kogemusi, ja et EMP EFTA riigid osaleksid toiduainetes esinevate dioksiinide, dioksiinitaoliste polükloreeritud bifenuülide ja muude kui dioksiinitaoliste polükloreeritud bifenuülide nivoode uurimises,

on oluline, et käesoleva soovitusel kogutud andmeid esitatakse korrapäraselt EFTA järelevalveametile, kes kooskõlas EFTA riikide vahelist järelevalveameti ja kohtu asutamist käsitleva lepingu protokoll nr 1 artikli 2 lõikega 1 edastab need Euroopa Komisjonile, kes tagab andmete koondamise andmebaasi. Samuti tuleks esitada viimaste aastate andmed, mis on saadud direktiivis 2002/69/EÜ sätestatud nõuetele vastava analüüsimetodi kasutamisel,

käesolevas soovitusel esitatud meetmed on kooskõlas EFTA järelevalveameti abistava EFTA toiduainete komitee arvamusega,

⁽¹⁾ ELT L 77, 16.3.2001, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 209, 6.8.2002, lk 5.

⁽³⁾ ELT L 321, 22.10.2004, lk 45.

SOOVITAB EFTA RIIKIDELE JÄRGMIST:

1. Alates aastast 2007 kuni 31. detsembrini 2008 peaksid EFTA riigid tegema igal aastal toiduainetes esinevate dioksiini-, furaani- ja dioksiinitaoliste PCBde taustasisalduse seiret aastast analüüsitava proovide võtmise soovitava miinimumsagedusega kooskõlas suunisenähtud I lisas esitatud tabeliga.
2. EFTA riigid peaksid võimaluse korral samades proovides tegema ka muude kui dioksiinitaoliste PCBde analüüsi.
3. EFTA riigid peaksid komisjonile korrapäraselt esitama II lisas ettenähtud teavet sisaldavad ja nimetatud lisas esitatud vormis andmed, et need ühte andmebaasi koondada. Samuti tuleks esitada viimaste aastate taustanivoosid näitavad

andmed, mis on saadud direktiivis 2002/69/EÜ sätestatud nõuetele vastava analüüsimeetodi kasutamisel.

4. EFTA järelevalveameti 11. mai 2006. aasta soovitus 144/06/COL esitatud viiteid soovitusele 2004/705/EÜ tuleb tõlgendada viidetena käesolevale soovitusele.

Brüssel, 16. aprill 2007

EFTA järelevalveameti nimel,

Kristján Andri STEFÁNSSON
kolleegiumi liige

Niels FENGER
direktor

I LISA

Tabel: Soovitav minimaalne aastas analüüsitava toiduproovide arv. Proovide jaotumine lähtub iga riigi toodangust. Erilist tähelepanu pööratakse toiduainetele, mille puhul eeldatakse dioksiinide, furaanide ja dioksiinitaliste PCBde taustainvoode suurt varieeruvust. Eelkõige kehtib see kala kohta.

Toode, mis sisaldab ka tuletistooteid	Vesiviljelus (*)	Püütud looduslikud kalad (**)	Liha (***)	Piim (****)	Munad (*****)	Muu (*****)	Kokku
Proovide arv							
Norra							
Island							

Märkused tabeli kohta

Tabelis nimetatud arve tuleb vaadelda kui miinimumi. EMP EFTA riikidel soovitatakse võtta proove rohkem.

- (*) *Vesiviljelus*: vesiviljeluse proovid tuleks jaotada kalaliikide vahel proportsionaalselt toodanguga.
- (**) *Püütud looduslikud kalad*: püütud looduslike kalade proovid tuleks jaotada kalaliikide vahel proportsionaalselt nende püügiga. Erilist tähelepanu tuleks pöörata püütud looduslikule angerjale.
- (***) *Liha*: lisaks veise-, sea-, kodulinnu- ja lambalihale ning neist saadud lihatoodetele tuleks võtta rohkesti proove hobuse-, põhjapõdra-, kitse-, küüliku-, hirve- ja ulukilihast.
- (****) *Piim*: suurem osa piimaproovidest tuleks võtta talupiimast (peamiselt lehmapiimast). Samuti on asjakohane võtta proove teiste loomade piimast ja sellest valmistatud toodetest (kitsepiim jne).
- (*****) *Munad*: erilist tähelepanu tuleks pöörata vabapidamiskanade munadele ja proove tuleks võtta ka pardi-, hane- ja vutimunadest.
- (*****) *Muu*: selles kategoorias tuleks pöörata erilist tähelepanu:
- toidulisanditele (eriti neile, mis põhinevad merelist päritolu õlil),
 - imiku- ja väikelastetoitudele,
 - toiduainetele, mis pärinevad piirkondadest, kus kliimatingimuste tõttu esinevad ülejutused ja on toimunud tootmistingimuste muutused, mis võivad mõjutada nimetatud piirkonnas dioksiini ja dioksiinitaliste PCBde sisaldust toiduainetes.

II LISA

A. Dioksiinide, furaanide ning dioksiinitaoliste PCBde ja muude PCBde sisalduse kohta toidus esitatavate analüüsitulemuste vormi selgitavad märkused**1. Üldine teave analüüsitavate proovide kohta**

Proovikood: proovi tunnuscode.

Riik: liikmesriik, kus seire on teostatud.

Aasta: aasta, mil seire teostati.

Toode: analüüsitud toiduaine – kirjeldada võimalikult täpselt.

Turustusetapp: koht, kus toote proov võeti.

Kude: analüüsitud toote osa.

Tulemuste esitamine: tulemused tuleb esitada sellel alusel, mille suhtes on kehtestatud piirnormid. Muude kui dioksiinitaoliste PCBde analüüsi puhul soovitatakse tulemuste esitamisel lähtuda samadest alustest.

Proovivõtmise laad: juhuslikud proovid – teatada võib ka plaaniliste proovide analüüsi tulemustest, kuid sel juhul tuleb selgelt ära näidata, et tegemist on plaanilise prooviga, mis ei tarvitse kajastada tavalisi taustanivoosid.

Osaproovide arv: liitproovide puhul ära näidata osaproovide arv (isendite arv). Kui analüüsitulemus põhineb ühel proovil, märkida number 1. Osaproovide arv liitproovis võib erineda, seega näidata see eraldi ära iga proovi puhul.

Tootmismeetod: tavapärane/mahepõllundus (võimalikult täpselt).

Piirkond: niivõrd kui see on asjakohane, piirkond, kus proov võeti, näidates võimalusel ära, kas tegemist on maa või linnaga, tööstuspiirkonnaga, sadamaga, avamerega jne. *Nt* *Brüssel – linn, Vahemeri – avameri*. Eriti tähtis on selgelt ära näidata piirkond, kui proov on võetud toidust, mida toodetakse ülejutuse all kannatanud piirkondades.

Rasvasisaldus (%): rasvasisalduse protsent proovis.

Niiskusesisaldus (%): (võimaluse korral) niiskusesisalduse protsent proovis.

2. Üldteave kasutatud analüüsimeetodi kohta

Analüüsimeetod: näidata kasutatud meetod.

Akrediteerimise staatus: näidata ära, kas analüüsimeetod on akrediteeritud või mitte.

Määramatus: otsustusmäär või laiendatud mõõtemääramatuse protsent analüüsimeetodi puhul.

Lipiidide ekstraheerimise meetod: nimetada lipiidide ekstraheerimise meetod, mida kasutati proovi rasvasisalduse määramiseks.

3. Analüütilised tulemused:

Dioksiimid, furaanid, dioksiinitaolised PCBd: tulemused iga analoogi kohta tuleks märkida väljendatult ppt-s – pikogrammi grammi kohta (pg/g).

Muud kui dioksiinitaolised PCBd: tulemused iga analoogi kohta tuleks märkida väljendatult ppb-s – nanogrammi grammi kohta või mikrogrammi kilogrammi kohta (ng/g või µg/kg).

LOQ: kvantifitseerimispiir väljendatuna ühikutes pikogrammi grammi kohta (pg/g) (dioksiinide, furaanide ja PCBde puhul) või mikrogrammi kilogrammi kohta (µg/kg) – nanogrammi grammi kohta (ng/g) (muude kui dioksiinitaoliste PCBde puhul).

Analüüsitud analoogide puhul, mille näitajad jäävad alla kvantifitseerimispiiri, tuleks tulemuste lahtrisse kanda < LOQ (LOQ tuleks näidata väärtusena).

Lisaks PCB-le ja dioksiinitalistele PCBdele analüüsitavate PCB analoogide puhul tuleb vormile lisada PCB analoogi number, nt 31, 99, 110 jne. Kui märgistatud ridadest proovis analüüsitavate PCB analoogide jaoks ei piisa, lisada vormi lõppu uusi ridu.

4. Üldmärkused tabeli kohta

— Saagise määra esitamine

Saagise määra esitamine ei ole kohustuslik, kui üksikute analoogide saagise määr jääb 60–120 % vahele. Kui mõne üksiku analoogi saagise määr jääb nimetatud ulatusest välja, on saagise määra esitamine kohustuslik.

— LOQ esitamine

LOQ esitamist ei nõuta, kuid tulemuste lahtrisse tuleb märkida kvantifitseerimata analoogid < LOQ (arvuna).

— Üksikute analoogide TEQ väärtuse esitamine

Üksikute analoogide TEQ väärtuste lahtri täitmine ei ole kohustuslik.

III LISA

B. Analogidega seonduvate analüüsitulemuste vorm dioksiinide, furaanide, diksiinitaoliste PCBde ja muude PCBde sisalduse kohta toidus

Riik
Aasta
Toode
Turustusetapp
Kude
Tulemuste esitamine
Proovivõtmise laad
Proovi nr
Tootmismeetod
Ühenduse tähtsusega ala
Osaproovide arv
Rasvasisaldus (%)
Niiskusesisaldus

Märkused
Teave: Analüüsimeetod Akrediteerimise staatus Määramatus (otsustusmäär või usaldusnivoo) Lipiidide ekstraheerimise meetod

1	Dioksiinid ja furaanid (pg/g)	Analoogid	TEF	LOQ (vt märkused)	Saagis (%) (vt märkused)	Tulemused	TEQ (vt märkused)
		2,3,7,8-TCDD	1				
		1,2,3,7,8-PeCDD	1				
		1,2,3,4,7,8-HxCDD	0,1				
		1,2,3,6,7,8-HxCDD	0,1				
		1,2,3,7,8,9-HxCDD	0,1				
		1,2,3,4,6,7,8-HpCDD	0,01				
		OCDD	0,0001				
		2,3,7,8-TCDF	0,1				
		1,2,3,7,8-PeCDF	0,05				
		2,3,4,7,8-PeCDF	0,5				
		1,2,3,4,7,8-HxCDF	0,1				
		1,2,3,6,7,8-HxCDF	0,1				
		1,2,3,7,8,9-HxCDF	0,1				
		2,3,4,6,7,8-HxCDF	0,1				
		1,2,3,4,6,7,8-HpCDF	0,01				
		1,2,3,4,7,8,9-HpCDF	0,01				
		OCDF	0,0001				

TEQ-üldväärtus - PCDD/PCDF
Ülempiir
Keskmine
Alampiir

2	m- ja p-asendatud PCBd (pg/g)	PCB-analoogid	TEF	LOQ	Saagis (%) (vt märkused)	Tulemused	TEQ (vt märkused)
		PCB-77	0,0001				
		PCB-81	0,0001				
		PCB-126	0,1				
		PCB-169	0,01				

3	Mono-orto-asendatud PCBd (pg/g)	PCB-analoogid	TEF	LOQ	Saagis (%) (vt märkused)	Tulemused	TEQ (vt märkused)
		PCB-105	0,0001				
		PCB-114	0,0005				
		PCB-118	0,0001				
		PCB-123	0,0001				
		PCB-156	0,0005				
		PCB-157	0,0005				
		PCB-167	0,00001				
		PCB-189	0,0001				

TEQ – PCB üldväärtus
Ülempiir
Keskmine
Alampiiir

Muud kui dioksiinilaolised PCBd

4	PCB-6 (µg/kg või ppb)	PCB-analoogid	TEF	LOQ	Tulemused
Teave:		PCB-	28		
Analüüsimetod		PCB-	52		
Akrediteerimise staatus		PCB-	101		
Määramatus (otsustusmäär või usaldusnivoo)		PCB-	138		
		PCB-	153		
		PCB-	180		
		PCB-6	üldväärtus	—	

5	Muud PCBd ($\mu\text{g/kg}$ või ppb)	PCB-analoogid	LOQ	Tulemused
Teave: Analüüsimeetod Akrediteerimise staatus Määramatus (Tuleb esitada vaid siis, kui erineb PCB-6st)		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		
		PCB-		